ERMENİSTAN NEDEN BİR NATO FORUM'UNDA YER ALIYOR?

AVİM

Ermenistan, Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütünün (NATO) Avrupa-Atlantik Ortaklık Konseyi (AAOK) çerçevesinde 1992 yılından beri bir NATO ortağıdır. Bu çerçevede ve NATO ile olan ilişkisi için hazırlanan Bireysel Ortaklık Eylem Planının yönlendirmesiyle, Ermenistanın Brükselde NATO daimî temsilciliği, aynı zamanda millet meclisi, cumhurbaşkanı makamı vs. aracılığıyla NATO ile kurumsal bağları bulunmaktadır. Ancak bir yandan da Ermenistan Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü (KGAÖ) üyesidir, ki bu örgüt Rusyanın önderliğinde, Rusyaya göre NATOdan gelen askeri tehdide karşı bir önlem olarak kurulmuştur.

KGAÖnün diğer üyeleri de (Rusya dâhil) NATOnun ortağı konumundadır. Ancak Ermenistan yürüttüğü dış politika bakımından diğer KGAÖ üyelerinden farklılık göstermektedir, zira bir tek Ermenistan bir yandan Batılı ülkelerle (askeri alanda dâhil) işbirliği yaparken, diğer yandan da askeri ve ekonomik alanda aşırı bir şekilde Rusyanın nüfuzu altında bulunmaktadır. Ermenistanın ulaşım ve enerji altyapısı Rusyanın hâkimiyetindedir, hava savunması esas olarak Rusyanın kontrolündedir ve Türkiye ile olan sınırları Rus askerler tarafından korunmaktadır. Ermenistan aynı zamanda Rusyanın en büyük askeri üslerinden bir tanesine ev sahipliği yapmaktadır. Yakın geçmişte de Ermenistan, Rusyanın yüksek yok etme gücüne ve teknolojiye sahip İskender füze sistemini Rusya dışında elde eden tek ülke konumuna erişmiştir[1] (ancak Ermenistana verilen füze sistemi Rusyanın füze sistemine göre daha düşük kapasitelidir[2]). Gelinen noktada Ermenistan artık Rusyanın bir uydu devleti olma yolunda ilerlemektedir. Dahası, Ermenistanın NATO üyesi Türkiye ve NATO ortağı Azerbaycana karşı alenen düşmanca bir yaklaşımı vardır. Bununla bağlantılı olarak, Ermenistan, Azerbaycanın topraklarına karşı uyguladığı işgali sona erdirmeyi reddetmektedir, ki bu Güney Kafkasyada istikrarsızlığın artmasına sebep olmaktadır.

Tüm bunlara rağmen NATO, Ermenistan ile olan ortaklığını gözden geçirmemeyi tercih etmektedir. NATO, Ermenistanın NATO ve KGAÖ ile eşzamanlı olarak yürüttüğü yakın işbirliğinin NATOnun faydasına olduğunu ve Rusya ile olan işbirliğinin NATOnun çıkarlarına zarar vermediğini iddia etmektedir.[3] Ancak Ermenistan NATOyu, Rusyaya olan aşırı bağımlığını kırmak için kullanılacak bir araç olarak görmektedir (bu çabasına rağmen Ermenistan Rusyaya olan bağımlılığından kurtulamamaktadır). Tüm bunlardan yola çıkarak, Ermenistanın NATO ve kurumları ile var olan ilişkileri mercek altına alınmalıdır.

Yakın zamanda İstanbulda gerçekleştirilen NATO Parlamenter Asamblesi 62inci Yıllık Genel Kurulu sırasında Ermenistanın sergilediği tutum, Ermenistanın NATOdaki şüpheli rolünü ve NATOyu kötüye kullanışını gözler önüne sermiştir. 62inci Genel Kurul sırasında

gerçekleştirilen toplantılarda, NATO Parlamenter Asamblesinin ciddiyetiyle dalga geçercesine, Ermenistan milletvekili Koryun Nahapetyan (Ermenistan Millet Meclisinin Savunma, Milli Güvenlik ve İçişleri Daimi Komisyon Başkanı ve Ermenistanın NATO Delegasyonu Başkanı) Türk yetkililere ve NATO Genel Sekreterine yönelik bir takım yersiz sorular sormuş ve asılsız suçlamalarda bulunmuştur.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Faruk Özlü ve Genelkurmay Başkanı Hulusi Akara yönelttiği sorular ve yorumlarda Nahapetyan, Ermenilerin 1915 olaylarıyla ilgili soykırım söylemine yer vermiş ve Türkiyenin DAEŞe (IŞİD) destek verdiğini iddia etmiştir.[4] Ermenistanın bir temsilcisi olarak Nahapetyanın beyanatları, NATO gibi bir uluslararası askeri ittifakın çalışma alanları açısından ilgisiz ve uygunsuzdur. Ayrıca hem DAEŞin Türkiyede pek çok terör saldırısı gerçekleştirdiği ve sıklıkla Türkiyeyi tehdit ettiği, hem de Türkiyenin ülke içerisinde, Irakta ve Suriyede çok sayıda DAEŞ hedefine karşı operasyon ve askerî harekât yaptığı düşünülecek olursa; Türkiyeyi DAEŞe destek vermekle suçlamak akıl dışıdır.

Nahapetyan aynı zamanda NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberge de Ermenistana Türkiye tarafından abluka uygulanması onun ABye girmesine engel teşkil ediyor mu?[5] şeklinde yersiz bir soru sormuştur. Türkiye-Ermenistan sınırının kapalı olmasının (Ermenistana göre sınırın kapalı olması kendisine uygulanan bir ablukadır) ve Türkiyenin Avrupa Birliği adaylığının NATOyla hiçbir ilgisi yoktur. Stoltenberg, kapalı sınırın Türkiye ve Ermenistan arasında ikili bir mesele olduğunu ve kendisinin bu konuda yorum yapmasına gerek olmadığını belirterek soruyu diplomatik bir üslupla kale almamıştır. Genel Sekreterin Ermenistan milletvekiline verebileceği daha gerçekçi bir cevap, Ermenistanın Türkiye ile olan sınırının güvenliği konusunda hiçbir söz sahibi olmadığını hatırlatmak olurdu, zira daha önce belirtildiği gibi, Ermenistanın Türkiye ile olan sınırı tamamen Rus silahlı kuvvetleri tarafından korunmaktadır.

Ermenistan adına yapılan müdahalelerden anlaşılacağı üzere, toplantılar sırasında NATO üyeleri ve ortaklarının arasındaki dayanışma bilinçli bir şekilde zedelenmek istenmiştir. Ermenistan söz konusu NATO forumunu, NATOnun gündemi ile hiçbir bağlantısı olmayan konularda propaganda yaymak için bir vesile olarak kullanmayı amaçlamıştır. NATO Parlamenter Asamblesinin amacı, NATO ile üyelerinin ve ortaklarının parlamentoları arasında bir köprü vazifesi görmek ve NATOyu ilgilendiren güvenlik sorunları hakkında fikir alışverişinde bulunulmasını sağlamaktır. Yaşanan bu son vaka, Ermenistanın NATOyu ve çeşitli forumlarını kötüye kullanmasına NATOnun daha ne kadar seyirci kalacağı sorusunu tekrar gündeme getirmiştir.

* *Fotoğraf: NATO.int*

[1] Aslan Yavuz Şir, Rüşvet Mi? Yeni Bir Sorun Mu? Ermenistanın Yeni İskender Füzeleri, *AVİM*, http://avim.org.tr/tr/Yorum/RUSVET-MI-YENI-BIR-SORUN-MU-ERMENISTAN-IN-YENI-ISKENDER-FUZELERI

[2] Nikolai Litovkin, Armenian president: We had to buy Iskander-M missiles from Russia, *United Press International*, 18.11.2016, http://www.upi.com/Business_News/Security-Industry/2016/11/18/Armenian-president-We-had-to-buy-Iskander-M-missiles-from-Russia/3601479476766/

[3] Cooperation with NATO not to turn Armenia into Russias opponent - Jamie Shea, *Tert.am*, 17.11.2016, http://www.tert.am/en/news/2016/11/17/nato-official/2196015

[4] Çavuşoğlu'ndan Ermeni milletvekiline sert tepki, *CNN Türk*, 19.11.2016, http://www.cnnturk.com/turkiye/cavusoglundan-ermeni-milletvekiline-sert-tepki ; Bakan Özlü'den Ermenistan'dan gelen delegeye tepki, *Hürriyet*, 20.11.2016, http://www.hurriyet.com.tr/bakan-ozluden-ermenistandan-gelen-delegeye-tepki-40283287 ; Hulusi Akar'dan çok sert cevap, *Hürriyet*, 20.11.2016, http://www.hurriyet.com.tr/hulusi-akardan-cok-sert-sozler-40283187?_sgm_source=40283187

[5] Nana Martirosyan, Opening of Armenian-Turkish border is an issue concerning exclusively the two countries, Jens Stoltenberg says, *Arminfo*, 21.11.2016, http://www.arminfo.info/full_news.php?id=23045&lang=3

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "ERMENİSTAN NEDEN BİR NATO FORUM'UNDA YER ALIYOR?." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2016 / 64. Kasım 23. Erişim Kasım 01, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/ERMENISTAN-NEDEN-BIR-NATO-FORUM-UNDA-YER-ALIYOR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi

E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır